

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 19.8.2021
COM(2021) 482 final

2021/0274 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2018/1493, mille kohaselt lubatakse Ungaril kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)¹ (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kohaldada erimeetmeid, millega tehakse erand kõnealuse direktiivi sätetest selleks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või ära hoida teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Kirjas, mille komisjon registreeris 25. veebruaril 2021, taotles Ungari luba jätkata teatavatel tingimustel sellise meetme kohaldamist, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a, et piirata mahaarvamise õigust selliste sõiduautode liisingute suhtes, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse tarbeks. Taotlusega koos esitati aruanne, mis hõlmab käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangu protsendimäära läbivaatamist.

Vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 395 lõikele 2 teavitas komisjon 7. aprilli 2021. aasta kirjaga teisi liikmesriike Ungari taotlusest. Komisjon teatas 8. aprilli 2021. aasta kirjaga Ungarile, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käibemaksudirektiivi artiklites 168 ja 168a on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha tasutud käibemaks selliste ostude puhul, mida tehakse maksustatavate tehingute tarbeks. Kõnealuse direktiivi artikli 26 lõike 1 punktis a on sätestatud nõue arvestada käibemaksu, kui ettevõtte vara hulka kuuluvat kaupa kasutatakse maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil, kui nendelt kaupadelt oli käibemaks täielikult või osaliselt mahaarvatav. Kõnealuse süsteemi kohaselt on lubatud isikliku kasutuse eest algselt mahaarvatud käibemaksu tagastamine.

Sõiduautode puhul on kõnealust süsteemi keeruline kohaldada peamiselt seetõttu, et raske on eristada sõiduki kasutamist isiklikuks või ettevõtluse tarbeks. Aruannete koostamine ja kontrollimine on lisakoormus nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele.

Vastavalt käibemaksudirektiivi artiklile 395 võivad liikmesriigid kohaldada meetmeid, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi sätetest, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist, kui nõukogu on neile andnud loa.

Ungaril on praegu nõukogu rakendusotsuse (EL) 2018/1493² alusel lubatud piirata 50 % määraga mitte üksnes ettevõtluse eesmärgil kasutatavate liisitud sõiduautode kuludest maha arvavat käibemaksu ning vabastada maksukohustuslased kohustusest käsitada selliste sõiduautode mitteärist kasutamist teenuste osutamisenä. Meetmega hõlmatud sõiduautod on mootorsõidukid, mis on peamiselt konstrueeritud maksimaalselt üheksa inimese veoks ning mille täismass ei ületa viit tonni. Sõidukid, mis on ette nähtud kaubaveoks, eriotstarbelised sõidukid (nt autolaadurid, tuletõrjeautod, seguautod), kümne või enama kui kümne inimese veoks konstrueeritud sõidukid, traktorid ja haagised ei kuulu mahaarvamise õiguse piirangu alla ning nende suhtes kohaldatakse tavalisi eeskirju. Maksukohustuslased, kes ei soovi kohaldada 50 % mahaarvamise piirangut ja soovivad käibemaksu maha arvata proportsionaalselt

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1493, millega antakse Ungarile luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 252/46, 8.10.2018, lk 44).

tegeliku ettevõtluse tarbeks kasutamise, võivad seda teha tingimusel, et neil on üksikasjalikud tõendid liisitud sõiduautode majandustegevuses kasutamise kohta. Kõnealune nõukogu rakendusotsus kehtib kuni 31. detsembrini 2021.

Ungari on taotlenud luba pikendada piiramisõigust kindlaksmääratud protsendimäära kohta ja samas vabastada ettevõtjad isiklikuks tarbeks kasutamist kajastavast maksuarvestusest. Ungari on teavitanud komisjoni meetme pikendamise põhjustest, mis on suures osas samad, mida on kirjeldatud eelmises taotluses. Ungari kinnitab, et erimeede on andnud positiivseid tulemusi nii äriühingutele kui ka maksuhalduritele ning erandi tegemise põhjendus kehtib jätkuvalt. Kooskõlas nõukogu rakendusotsuse (EL) 2018/1493 artikliga 5 on Ungari esitanud ka aruande käibemaksu mahaarvamise protsendimäära kohta. Ungari on seisukohal, et kohaldatav 50 % piirmäär on endiselt asjakohane. Esitatud andmete kohaselt oli liisitud ametiautode erakasutus aastatel 2016–2019 hinnanguliselt 43–53 %. Kuna hinnang põhineb kaudsetel tõenditel ja eeldustel ning võib seega olla ülehinnatud, leiab Ungari, et sisendkäibemaksu mahaarvamise 50 % piirmäär on kõige asjakohasem. Lisaks on maksuhalduri kontrollide käigus saadud kogemused näidanud, et enamik (ligikaudu 90–95 %) kontrollitud maksukohustuslastest kohaldab kohustuslikku 50 % mahaarvatavat osa. Ungari sõnul on see kindlasti tingitud sellest, et nad on vabastatud kohustusest pidada üksikasjalikku arvestust ning et 50 % erakasutuse määr on piisavalt sarnane praktikaga.

Võttes arvesse erimeetme kohaldamisest tulenevat positiivset mõju maksukohustuslaste ja maksuhaldurite halduskoormuse vähendamiseks, tehakse ettepanek lubada erandit veel üheks piiratud ajavahemikuks kuni 31. detsembrini 2024. Pikendamistaotlusele tuleb lisada kohaldatud protsendimäära läbivaatamise aruanne, mis tuleb koos taotlusega saata komisjonile 31. märtsiks 2024.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Sarnased erandid seoses mahaarvamisõigusega on tehtud ka teistele liikmesriikidele (Eesti,³ Läti,⁴ Horvaatia,⁵ Poola,⁶ Itaalia⁷ ja Rumeenia⁸).

³ Nõukogu 10. oktoobri 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1854, millega muudetakse rakendusotsust 2014/797/EL, millega lubatakse Eesti Vabariigil kehtestada meede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 265, 14.10.2017, lk 17–18).

⁴ Nõukogu 4. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1921, millega muudetakse rakendusotsust 2013/191/EL, mille kohaselt lubatakse Lätil kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 311, 7.12.2018, lk 36–37).

⁵ Nõukogu 11. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1994, millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (OJ L 320, 17.12.2018, lk 35–37).

⁶ Nõukogu 24. septembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/1594, millega muudetakse rakendusotsust 2013/805/EL, millega lubatakse Poola Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 248, 27.9.2019, lk 71–72).

⁷ Nõukogu 5. detsembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/2138, millega muudetakse otsust 2007/441/EÜ, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kohaldada meetmeid, millega tehakse erand ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 324, 13.12.2019, lk 7–8).

⁸ Nõukogu 4. septembri 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1262, millega muudetakse rakendusotsust 2012/232/EL, millega lubatakse Rumeenial kohaldada meetmeid, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168 (ELT L 296, 10.9.2020, lk 6).

Käibemaksudirektiivi artikliga 176 on ette nähtud, et nõukogu määrab kindlaks kulud, millelt käibemaksu maha ei arvata. Kuni kõnealuste kulude kindlaksmääramiseni lubatakse liikmesriikidel säilitada 1. jaanuaril 1979 kehtinud erandid. Seepärast kehtivad mitmed senist olukorda säilitavad sätted, millega piiratakse õigust arvata maha sõiduautodega seotud käibemaksu.

Hoolimata varasematest algatustest kehtestada eeskirjad selle kohta, milliste kulukategooriate korral võib mahaarvamisõigust piirata,⁹ on selline erand asjakohane seni, kuni kõnealuseid eeskirju ELi tasandil ühtlustatakse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Pidades silmas ettepaneku aluseks olevat käibemaksudirektiivi sätet, ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet.

• Proportsionaalsus

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata kohustusi.

Erandi piiratud ulatust arvestades on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga – lihtsustada maksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist. Võttes arvesse võimalust, et ettevõtted võivad oma kohustisi aladeklareerida, ning koormust, mis maksuhaldurite jaoks tekib läbisõiduandmete kontrollimisega, oleks 50 % piiranguga võimalik lihtsustada käibemaksu kogumist konkreetses sektoris.

• Vahendi valik

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksusätetest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, kuna selle saab adresseerida ühele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Konsulteerimine sidusrühmadega

Käesolev ettepanek põhineb Ungari esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

• Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

⁹ KOM(2004) 728 lõplik – Ettepanek: Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tühistatud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21. 05. 2014, lk 3).

- **Mõju hindamine**

Ettepaneku eesmärk on lihtsustada maksukogumismenetlust, kõrvaldades maksukohustuslaste vajaduse pidada arvestust liisitud ametiautode isiklikuks tarbeks kasutamise kohta ning samal ajal hoida ära teatavat liiki käibemaksust kõrvalehoidmist ebaõige arvestuse pidamise tõttu. Kavandatud meetmel võib seega olla positiivne mõju nii ettevõtjatele kui ka maksuhalduritele. Ungari käsitleb lahendust sobiva meetmena, mis on võrreldav muude kehtinud ja kehtivate eranditega.

4. MÕJU EELARVELE

Erand ei mõju ebasoodsalt käibemaksust tulenevatele ELi omavahenditele.

5. MUU TEAVE

Ettepanek on ajaliselt piiratud ja sisaldab aegumisklauslit, mille tähtpäevaks on 31. detsember 2024.

Juhul kui Ungari peab ikka veel vajalikuks erandit tegeva meetme pikendamist pärast 2024. aastat, tuleks komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2024 esitada protsendimäära läbivaatamise aruanne koos pikendamistaotlusega.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2018/1493, mille kohaselt lubatakse Ungaril kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,¹ eriti selle artikli 395 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/1493² lubati Ungaril kohaldada kuni 31. detsembrini 2021 erimeedet, mis seisneb ühelt poolt selles, et erandina direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 168 ja 168a piiratakse 50 % määraga õigust arvata maha käibemaks selliste sõiduautodega seotud kuludelt, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil, ning teiselt poolt selles, et erandina kõnealuse direktiivi 2 artikli 26 lõike 1 punktist a ei käsitata tasu eest teenuste osutamisenä sellise sõiduauto kasutamist, mis kuulub maksukohustuslase vara hulka, mille suhtes kohaldatakse artikli 1 kohast erandit (edaspidi „erimeede“).
- (2) Komisjonis 25. veebruaril 2021. aastal registreeritud kirjas taotles Ungari luba jätkata kõnealuse erimeetme kohaldamist (edaspidi „pikendamistaotlus“).
- (3) Komisjon edastas 7. aprilli 2021. aasta kirjaga pikendamistaotluse teistele liikmesriikidele vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teisele lõigule. Komisjon teatas 8. aprill 2021. aasta kirjaga Ungarile, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.
- (4) Kooskõlas rakendusotsuse (EL) 2018/1493 artikliga 5 esitas Ungari komisjonile koos pikendamistaotlusega käibemaksu mahaarvamiseks kehtestatud protsendimäära läbivaatamise aruande. Tuginedes praegu kättesaadavale teabele, nimelt maksuauditite kogemusele ja sõiduautode erakasutusega seotud statistilistele andmetele, kinnitab Ungari oma pikendamistaotluses, et 50 % piirmäär on endiselt põhjendatud ja asjakohane. Lisaks vähendas erimeede tõhusalt ettevõtjate ja maksuhaldurite halduskoormust. Seepärast tuleks Ungarile anda luba jätkata erimeetme kohaldamist.

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1493, millega antakse Ungarile luba võtta erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklitest 168 ja 168a (ELT L 252/46, 8.10.2018, lk 44).

- (5) Erimeetme kohaldamise pikendamist tuleks ajaliselt piirata, et oleks võimalik hinnata selle tõhusust ja protsendimäära sobivust. Seepärast tuleks Ungarile anda luba jätkata erimeetme kohaldamist piiratud ajavahemiku jooksul kuni 31. detsembrini 2024.
- (6) Kui Ungari hinnangul on vajalik pikendada luba pärast 2024. aastat, peaks ta hiljemalt 31. märtsiks 2024 esitama komisjonile kohaldatud protsendimäära läbivaatamise aruande ning loa pikendamise taotluse.
- (7) Erimeetme kohaldamine ei mõjuta oluliselt lõpptarbimise etapis kogutava maksutulu kogusummat ega mõjuta ebasoodsalt käibemaksust tulenevaid liidu omavahendeid.
- (8) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2018/1493 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse (EL) 2018/1493 artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2024.

Käesolevas otsuses sätestatud loa pikendamise taotlus tuleb esitada komisjonile 31. märtsiks 2024 koos artiklis 1 sätestatud protsendimäära läbivaatamise aruandega.“

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Ungarile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*